

Сарајево, 07.03.2022. године

**СЕДМИЧНИ ПРЕГЛЕД КРЕТАЊА НА ГЛОБАЛНИМ ФИНАНСИЈСКИМ
ТРЖИШТИМА 28.02.2022. – 04.03.2022.**

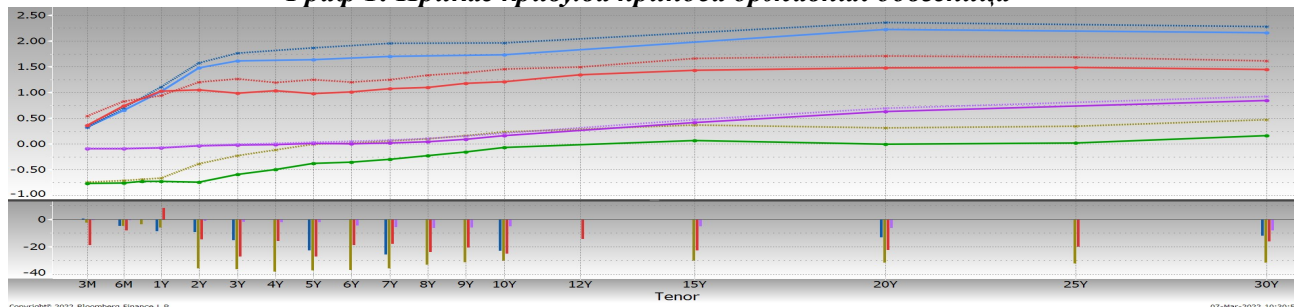
Табела 1: Приказ кретања приноса на државне обвезнице

Приноси	Еврозона			САД			Велика Британија			Јапан		
	25.2.22	-	4.3.22	25.2.22	-	4.3.22	25.2.22	-	4.3.22	25.2.22	-	4.3.22
2 године	-0,38	-	-0,73	1,57	-	1,48	1,21	-	1,06	-0,02	-	-0,03
5 година	0,00	-	-0,37	1,87	-	1,64	1,25	-	0,98	0,04	-	0,02
10 година	0,23	-	-0,07	1,96	-	1,73	1,46	-	1,21	0,21	-	0,16

Табела 2: Приказ кретања приноса на њемачке Vubillove

Доспијеће	Приноси		
	25.2.22	-	4.3.22
3 мјесеца	-0,718	-	-0,733
6 мјесеци	-0,714	-	-0,761
1 година	-0,640	-	-0,693

Граф 1: Приказ кривуља приноса државних обвезница

Граф приказује криве приноса Њемачке (зелена), САД (плава), Велике Британије (црвена) и Јапана (љубичаста) за периоде од 3 мјесеца до 30 година на дане 04.03.2022. године (пуне линије) и 25.02.2022. године (испрекидане линије). На доњем дијелу графа је приказана разлика између вриједности одговарајућих приноса на наведене датуме.

ЕВРОЗОНА

Наставак ратних дејстава у Украјини и повећана неизвјесност тока рата су и током протекле седмице наставили да буду у фокусу тржишта. То је довело до оштре корекције приноса обвезница еврозоне наниже, захваљући повећаној потражњи за сигурнијим инвестицијама. Приноси њемачких обвезница су на седмичном нивоу смањени између 30 и 37 базних поена, док је код приноса италијанских обвезница смањење износило између 21 и 31 базни поен. Такође, негативно расположење се одразило и на берзанске индексе у Европи, који су свакодневно, с изузетком сриједи, биљежили приличан дневни пад. Euro Stoxx 50 индекс је на седмичном нивоу смањен за 10,44%. Поред тога, одлука о увођењу додатних санкција Русији се већ почетком седмице одразила на изражен раст цијене природног гаса у Европи на рекордно високе вриједности, а тај тренд је настављен до краја седмице. Приноси обвезница су на кратко у сриједу забиљежили корекцију, након излагања предсједника Феда Rowella, који је најавио могуће веће повећање референтне каматне стопе Феда од 25 базних поена.

Овог четвртка се одржава сједница УВ ЕЦБ, па је уочи сједнице већ крајем седмице дошло до периода затишја информација званичника ове институције. Почетком седмице члан УВ ЕЦБ Centeno је изјавио да би еврозона могла бити подложна стагфлацији усљед напада Русије на Украјину, иако подржава наставак процеса „нормализације“ монетарне политике. Потпредсједник ЕЦБ De Guindos је изјавио да ће инвазија Русије на Украјину имати негативан утицај на европски

економски раст, али да неће довести ову регију у пуну рецесију, те да ће виша инфлација бити присутна дужи временски период заједно са слабијим економским растом и да је најважније да се избјегну ефекти другог круга. У међувремену је објављен податак инфлације који је у еврозони у фебруару достигао рекордно висок ниво од 5,8%, док су произвођачке цијене у јануару, повећане за преко 30% годишње (такође рекордан раст), што представља додатни притисак на ЕЦБ везано за питање будућности монетарне политике. У објављеном записнику са посљедње сједнице ЕЦБ, одржане почетком фебруара, наводи се да би инфлација током наредних неколико мјесеци могла да буде већа него што је очекивано уколико дође до интензивнијег раста цијена енергената, посебно уколико дође до даље ескалације геополитичких тензија. Према овом записнику, неки од званичника ЕЦБ су довели у питање тачност постојећих модела приликом прогнозирања инфлације, а изражена је и сумња да ли ће инфлација у 2023. години бити испод 2%, као што су то показале прогнозе запосленика ЕЦБ у децембру прошле године. Главни економиста ЕЦБ Lane је изјавио да ће ЕЦБ пажљиво пратити економске посљедице рата у Украјини и да ће учинити све што је потребно да пружи подршку опоравку региона од пандемије, онда када тај утицај буде јаснији. Lane је додао да ће поред рата и посљедњи објављени подаци о инфлацији у еврозони бити узети у обзир у долазећим економским пројекцијама.

Економски институт Ифо је објавио да су проблеми на страни понуде код њемачких малопродаваца поново погоршани у фебруару, при чему је 76,3% малопродаваца саопштило да нису примили сву наручену робу у поређењу са процентом од 57,1% у јануару. Ифо даље наводи да се побољшање које је забиљежено у јануару није показало као трајно, што значи да ће се наставити „одређени мањци на полицама за сада“.

Табела 3: Кретање економских индикатора за еврозону

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период	
1.	Стопа инфлације – ЕЗ (прелим.)	ФЕБ	5,6%	5,8%	5,1%
2.	Темељна стопа инфлације – ЕЗ (прелим.)	ФЕБ	2,6%	2,7%	2,3%
3.	Стопа инфлације – Њемачка (прелим.)	ФЕБ	5,4%	5,5%	5,1%
4.	Стопа инфлације – Аустрија (прелим.)	ФЕБ	-	5,9%	5,0%
5.	Стопа инфлације – Италија (прелим.)	ФЕБ	5,5%	6,2%	5,1%
6.	Стопа инфлације – Шпанија (прелим.)	ФЕБ	7,0%	7,5%	6,2%
7.	Произвођачке цијене – ЕЗ (Г/Г)	ЈАН	27,3%	30,6%	26,3%
8.	PMI композитни индекс – ЕЗ (финал.)	ФЕБ	55,8	55,5	52,3
9.	PMI индекс прерађивачког сектора – ЕЗ (финал.)	ФЕБ	58,4	58,2	58,7
10.	PMI индекс услужног сектора – ЕЗ (финал.)	ФЕБ	55,8	55,5	51,1
11.	БДП – Финска (квартално)	IV квартал	-	0,6%	0,9%
12.	БДП – Ирска (квартално)	IV квартал	-	-5,4%	1,2%
13.	БДП – Италија (квартално) финал.	IV квартал	0,6%	0,6%	2,5%
14.	БДП – Италија (Г/Г)	2021. год.	-	6,6%	-8,9%
15.	Однос дефицита и БДП-а – Италија (Г/Г)	2021. год.	7,8%	7,2%	9,5%
16.	Малопродаја – ЕЗ (Г/Г)	ЈАН	9,2%	7,8%	2,1%
17.	Малопродаја – Холандија (Г/Г)	ЈАН	-	15,8%	7,6%
18.	Трговински биланс – Њемачка (у милијардама EUR)	ЈАН	5,5	3,5	6,6
19.	Индустријска производња – Француска (Г/Г)	ЈАН	-3,2%	-1,5%	0,0%
20.	Прерађивачка производња – Француска (Г/Г)	ЈАН	-	-1,1%	0,2%
21.	Стопа незапослености – ЕЗ	ЈАН	6,9%	6,8%	7,0%
22.	Стопа незапослености – Италија	ЈАН	9,0%	8,8%	9,0%
23.	Стопа незапослености – Белгија	ЈАН	-	5,6%	5,7%
24.	Стопа незапослености – Њемачка	ФЕБ	5,1%	5,0%	5,1%
25.	Стопа незапослености – Ирска	ФЕБ	-	5,2%	5,2%
26.	Промјена броја незапослених – Шпанија (у '000)	ФЕБ	-	-11,4	17,2

САД

Раст геополитичких тензија и јачање инвазије Русије на Украјину, уз неуспјела два круга преговора, негативно су се одразили, како на глобална финансијска тржишта тако и на тржиште у САД током протекле седмице. Приноси на америчке обвезнице су на седмичном нивоу смањени између 9 и 23 базних поена. На приличан раст приноса који је забиљежен средином седмице утицао је говор председника Феда Powella, који је још једном поновио став да ће подржати повећање референтне каматне стопе за 25 базних поена или чак и више на сједници овог мјесеца како би се утицало на смањење инфлаторних притисака.

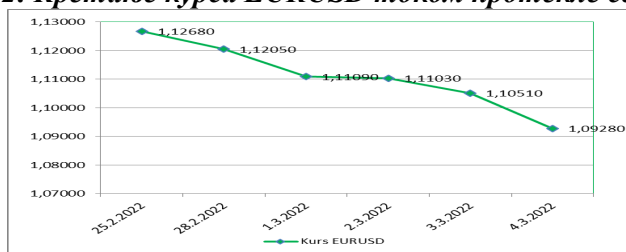
Прошле седмице је објављен Федов извјештај о стању америчке привреде Beige Book, у којем је истакнуто да се економска активност проширила скромним до умјереним темпом од средине јануара. Наведено је и да је потрошња углавном била слабија него у ранијем извјештају, док је производна активност наставила расти скромним темпом. Према извјештајима свих региона, укупни економски изгледи у наредних шест мјесеци су остали стабилни и генерално оптимистични, иако је наглашен повишен степен несигурности усљед раста геополитичких тензија.

Табела 4: Кретање економских индикатора за САД

	Економски индикатори		Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Стопа незапослености	ФЕБ	3,9%	3,8%	4,0%
2.	Нефармерски сектор (промјена)	ФЕБ	423.000	678.000	481.000
3.	Приватни сектор (промјена)	ФЕБ	413.000	654.000	448.000
4.	Прерађивачки сектор (промјена)	ФЕБ	24.000	36.000	16.000
5.	Иницијални захтјеви незапослених за помоћ	26. ФЕБ	225.000	215.000	233.000
6.	Зараде запослених по једном радном сату (Г/Г)	ФЕБ	5,8%	5,1%	5,5%
7.	ISM индекс прерађивачког сектора	ФЕБ	58,0	58,6	57,6
8.	PMI индекс прерађивачког сектора F	ФЕБ	57,5	57,3	55,5
9.	Фабричке пордужбине (М/М)	ЈАН	0,7%	1,4%	0,7%
10.	Поруцбине трајних добара (М/М) F	ЈАН	1,6%	1,6%	1,2%

USD је апрецирао у односу на EUR, те је курс EURUSD забиљежио пад са нивоа од 1,1268 на ниво од 1,0928, што представља пад од 3,02% на седмичном нивоу.

Граф 2: Кретање курса EURUSD током протекле седмице

ВЕЛИКА БРИТАНИЈА

Представници Велике Британије су саопштили да ова држава подузима даље мјере против Централне банке Русије као одговор на инвазију Украјине. У саопштењу је наведено да ће Влада одмах подузети све неопходне кораке како би свим правним и физичким лицима из Велике Британије онемогућила да проводе било какве трансакције које укључују ЦБР, Руски национални фонд (Russian National Wealth Fund) и Министарство финансија Русије. Министар финансија Sunak је, заједно са гувернером ВоЕ Baileym, најавио намјеру Владе Велике Британије да подузме даље рестриктивне економске мјере у одговору на инвазију на Украјину циљајући на Централну банку Русије. У међувремену, South China Morning Post је извијестио да Руси посједују око 8 милијарди GBP (10,7 милијарди USD) имовине, предузећа и друге имовине у Великој Британији, према истраживању које је провео агент за некретнине Aston Chase. Од тога је око 1,1 милијарду GBP уложено у некретнине у Лондону.

Вицегувернер ВоЕ надлежан за финансијску стабилност Cunliffe је изјавио да ће санкције нанијети значајну штету економији Русије, али не би требало да се материјализују ризици по ширу финансијску стабилност. Cunliffe је истакао да појачана перцепција геополитичког ризика и његовог потенцијалног утицаја на раст и инфлацију, могу само повећати ризике око прилагођавања, односно удаљавања инвеститора од ризичне активе. Нагласио је и да је раст инфлације у Великој Британији резултат спољних фактора, те да очекивања виших стопа инфлације и слабијег раста могу имати негативан утицај на цијене активе.

Руским олигарсима, којима би могле бити уведене санкције од стране Велике Британије, би могла бити замрзнута имовина чак и прије него се ове мјере формално уведу, према плану који су предложили законодавци Велике Британије.

Табела 5: Кретање економских индикатора за УК

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период	
1.	Нето потрошачки кредити (Г/Г)	ЈАН	-	3,2%	1,5%
2.	Број одобрених хипотекарних зајмова	ЈАН	72.000	74.000	71.200
3.	Монетарни агрегат М4 (Г/Г)	ЈАН	-	5,7%	6,4%
4.	PMI прерађивачки сектор F	ФЕБ	57,3	58,0	57,3
5.	PMI услужни сектор F	ФЕБ	60,8	60,5	54,1
6.	PMI грађевински сектор	ФЕБ	57,5	59,1	56,3
7.	Nationwide цијене кућа (Г/Г)	ФЕБ	10,8%	12,6%	11,2%

Током протекле седмице GBP је апрецирала у односу на EUR, док је депрецирала у односу на USD. Курс EURGBP је забиљежио пад са нивоа од 0,84022 на ниво од 0,82595, док је курс GBPUSD смањен са нивоа од 1,3409 на ниво од 1,3230.

ЈАПАН

Стопа незапослености у Јапану је повећана, након раста броја заражених Ковид19 и ограничења активности у услужном сектору, иако је ниво доступних послова повећан на 21-мјесечни максимум у јануару. Премијер Kishida је изјавио да би наредни гувернер ВоЈ требало да буде неко ко разумије потребу за сарадњом са Владом у борби против дефлације. Тржишни учесници очекују промјену руководства ВоЈ наредне године с обзиром на то да промјене у њиховим масивним програмима квантитативних олакшица и криве приноса нису успјеле покренути стопу инфлације до циљаног нивоа до 2%, те су изазвале критике због штетног утицаја на профите финансијских институција. Kishida ће имати овлаштења да изабере насљедника садашњег гувернера Kurode, чији мандат престаје у априлу 2023. године, уколико његова странка оствари побједу на изборима за Горњи дом, који се очекују током овог љета.

Члан МПЦ ВоЈ Nakagawa је изјавила да би криза у Украјини могла наштетити економији Јапана, тако што ће повећати трошкове домаћинствима и компанијама кроз раст цијена горива и робе, те је нагласила потребу за задржавањем масивног стимуланса како би се подржао крхки опоравак. Стопа инфлације би се могла накратко приближити недостижном циљаном нивоу ВоЈ од 2%, дијелом због наглог раста цијена енергије изазване кризом, изјавила је Nakagawa. Nakagawa је додала да раст инфлације на тај ниво не би био довољан разлог за повлачење стимуланса, јер се економија у Јапану још увијек опоравља од посљедица које је нанијела пандемија Ковид19.

Премијер Kishida је изјавио да ће Јапан ограничити трговину са Централном банком Русије како би осигурао ефикасност финансијских санкција САД и Европе, након руске инвазије на Украјину. Kishida је након телефонског разговора са предсједником Зеленским изјавио да ће пружити хуманитарну помоћ Украјини у вриједности од 100 милиона USD, након чега је Зеленски изразио захвалност због увођења санкција Русији.

Табела 6: Кретање економских индикатора за Јапан

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни	
				период	
1.	Малопродаја (Г/Г)	ЈАН	1,4%	1,6%	1,2%
2.	Индустријска производња (Г/Г) прелим.	ЈАН	0,1%	-0,9%	2,7%
3.	Индекс започетих кућа (Г/Г)	ЈАН	2,5%	2,1%	4,2%
4.	PMI индекс прерађивачког сектора (финал.)	ФЕБ	52,9	52,7	55,4
5.	PMI индекс услужног сектора (финал.)	ФЕБ	42,7	44,2	47,6
6.	Композитни PMI индекс (финал.)	ФЕБ	44,6	45,8	49,9
7.	Продаја возила (Г/Г)	ФЕБ	-	-18,6%	-12,5%
8.	Капитална потрошња (Г/Г)	IV квартал	2,9%	4,3%	1,2%
9.	Стопа незапослености	ЈАН	2,7%	2,8%	2,7%
10.	Монетарна база (Г/Г)	ФЕБ	-	7,6%	8,4%

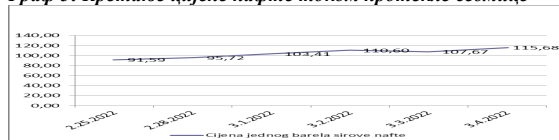
JPY је током протекле седмице апрецирао у односу на EUR, те је курс EURJPY забиљежио пад са нивоа од 130,25 на ниво од 125,55. JPY је апрецирао и у односу на USD, те је курс USDJPY забиљежио пад са нивоа 115,55 на ниво од 114,82.

НАФТА И ЗЛАТО

На отварању њујоршке берзе у понедељак цијена једног барела сирове нафте је износила 91,59 USD (81,28 EUR).

Током седмице цијена нафте је имала сталну тенденцију раста под утицајем геополитичких тензија и ратних дејстава на релацији Украјина – Русија. Почетком седмице појавиле су се вијести да САД и још неке земље разматрају могућност да ослободе 60 милиона барела нафте, што је еквивалент руском outputу нешто мањем од шест дана. Ипак, ове вијести нису ублажиле притиске на раст цијене нафте, те су већ сада инвеститори указивали на то да ће цијена премашити ниво од 100 USD и да ће остати изнад тог нивоа, чак и без санкција на руски гас и нафту, јер анксиозност у трговини са Москвом ствара поремећаје у снабдијевању. Током протекле седмице ОПЕС+ на челу са Саудијском Арабијом је истакао да ће се држати планираног обима повећања понуде нафте, што значи повећање од 400.000 барела дневно, настављајући постепено обнављање производње која је била снажно погођена током пандемије Ковид19. Ова одлука је оправдана тврдњом да геополитичке тензије, а не промјена тржишних фундамената, утичу на раст цијене нафте. До краја седмице цијена нафте је и даље била веома волатилна и под растућим притисцима због неизвјесности око испоруке нафте. Међу трговцима постоји изражена бојазан да ће прекид руског извоза под утицајем санкција надмашити већу понуду Ирана у случају постизања нуклеарног споразума са Техераном. Амерички државни секретар Блинкен је изјавио да Бајденова администрација и њени савезници разговарају о ембаргу на руску нафту, док расте притисак да се узврати јачим ударом на инвазију на Украјину потискивањем извоза из кључне руске енергетске индустрије. Посматрано на седмичном нивоу, цијена нафте је повећана за 26,30%. На затварању тржишта у петак цијена једног барела сирове нафте је износила 115,68 USD (105,86 EUR).

Граф 3: Кретање цијене нафте током протекле седмице

Припремили:
Служба Front Office
Одјељење за банкарство

Одривање од одговорности (Disclaimer)

Наведени преглед кретања је заснован на екстерним изворима и не садржи било какве коментаре, процјене и ставове ЦББиХ. Централна банка не може гарантовати њихову тачност и не сноси одговорност за директну или индиректну штету која може наступити као последица кориштења или немогућности кориштења информација, материјала или садржаја, или за последице одлука донесених на бази њих.

На отварању лондонске берзе метала у понедељак цијена једне fine унце злата је износила 1.889,34 USD (1.676,73 EUR).

Током протекле седмице цијена злата је имала тенденцију раста због геополитичких ризика и неизвјесности које су појачале тражњу за сигурним инвестицијама. На цијену злата утицај су имале и изјаве предсједника Феда Ровела који је истакао да се очекује да би у овој години могао бити забиљежен врхунац инфлације, након чега би почело слабење инфлације, али је подржао повећање каматних стопа, чак и за више од 25 базних поена заредом на наредним састанцима.

Средином седмице цијена злата је имала тенденцију раста, поново због геополитичких тензија и неизвјесности, те су инвеститори потражили сигурна улагања. Предсједник Феда Ровел је приликом обраћања Сенату истакао да је напад Русије на Украјину појачао ризике инфлације са двије стране – кроз веће цијене енергије, али и кроз веће цијене добара. Цијена злата је током трговања у петак наставила са тенденцијом раста, све због геополитичких тензија. Производња злата у Аустралији је смањена за 4% на 315 тона прошле године у односу на 2020. годину, углавном због пандемије коронавируса. Поред злата и остала добра су имала тенденцију раста. Паладијум је достигао највиши ниво у историји због све веће забринутости да би извоз из Русије, највећег произвођача, могао бити поремећен као резултат санкција против земље након што је извршила инвазију на Украјину. Русија чини 40% укупне рударске производње овог метала који се углавном користи у катализаторима за возила на бензин. На затварању тржишта у петак цијена једне fine унце злата је износила 1.970,70 USD (1.803,35 EUR). На седмичном нивоу цијена злата је повећана за 4,31%.

Граф 4: Кретање цијене злата током протекле седмице

